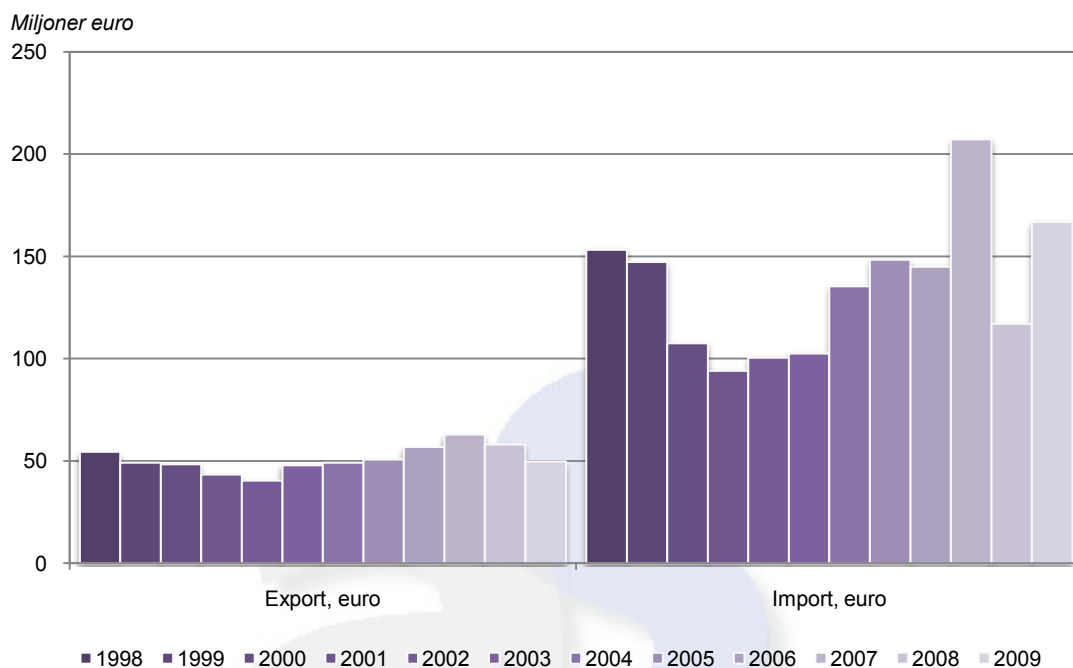

Varuhandelsstatistik 2005-2009

Figur 1: Ålands utrikeshandel med varor 1998-2009

Figur 2: Finlands andel av Ålands varuhandel 2001-2009

Utlandets andel av handelsunderskottet växer

År 2009 var importen av varor till Åland från utlandet värd cirka 167 miljoner euro medan importen av varor från Finland uppgick till drygt 229 miljoner euro. Sammanlagt importerades det alltså varor till Åland till ett värde av nästan 396 miljoner euro. När det gäller varor importerade från utlandet var *handelsbranschen*¹ den största aktören med importerade varor till ett värde av nästan 63 miljoner euro. Den viktigaste varugruppen var år 2009 *maskiner, apparater, redskap*, av vilka det importerades varor till ett värde av nästan 36 miljoner euro. Underlagsmaterialet för handeln med Finland (skattegränshandeln) är tyvärr inte tillräckligt detaljerat för att fördelas på bransch och varuslag. Värdet för utlandsimporten ökade med 42,5 procent från föregående år, efter en kraftig nedgång år 2008. Importen från Finland sjönk med 8,3 procent från föregående års nivå.

Exporten av varor från Åland till utlandet var år 2009 värd knappt 50 miljoner euro medan exporten av varor till Finland var värd cirka 78 miljoner euro. Sammanlagt exporterades det alltså varor från Åland till ett värde av drygt 127 miljoner euro. Den största aktören inom export av varor till utlandet är branschen *tillverkning* som år 2008 exporterade varor till ett värde av drygt 36 miljoner euro. Den viktigaste varugruppen var *plast- och gummivaror*, av vilka det exporterades varor till utlandet till ett värde av ca 16 miljoner euro. Värdet för utlandsexporten sjönk med 14,2 procent jämfört med år 2008, medan exporten till Finland sjönk med 8,1 procent från föregående års nivå.

Varuhandeln med utlandet gav år 2009 ett handelsnetto på cirka -117 miljoner euro. Varuhandeln med Finland gav samtidigt ett handelsnetto på drygt -151 miljoner euro. Sammanlagt gav varuhandeln alltså år 2009 ett handelsunderskott på drygt -268 miljoner euro, vilket innebär att handelsunderskottet år 2009 är nästan 20 procent större än året innan. Omkring 56 procent av underskottet härrör från varuhandeln med Finland, år 2008 var uppgiften 74 procent, med andra ord har utlandets andel av underskottet ökat. Det omfattande underskottet i handeln från båda riktningar är möjligt enbart genom det att Åland hade andra inkomster än varuexportintäkter eller ackumulerad förmögenhet att spendera på varuimport.

Detta underskott i varuhandeln vägs upp av ett positivt handelsnetto för handeln med tjänster varav sjöfarten utgör en betydande del. Tjänstehandeln är dock inte inkluderad i det här meddelandets siffror. Ytterligare en källa för exportintäkter är den moms fria handel som inte registreras här på grund av ringa värde per försändelse. Denna typ av handel som Ålands utanförskap i EU:s mervärdeskatteområde möjliggjort har haft en växande inverkan på varuimporten i vår statistik, medan den inte registreras på exportsidan. En indikator för denna handel är de ca 23,2 miljoner försändelser som Posten på Åland skickade iväg för bank/finans-, förlags- samt postorderföretagens räkning under år 2009. Även kapitalinkomsterna från omvärlden till Åland har troligen varit omfattande under de senaste åren.

¹ Den officiella benämningen är ”*handel; reparation av motorfordon och motorcyklar*”

Beskrivning av statistiken

Varuhandelsstatistiken för Åland baserar sig på underlag från tullstyrelsens statistikenhet. Statistiken delas upp i utrikeshandel samt handel över skattegränsen (mellan Åland och Finland). Materialet över utrikeshandel baserar sig på transaktioner som behandlats vid Mariehamns tull, summerat per FO-nummer och varukoder. Små transaktioner fångas dock inte av statistiksystemet, till exempel beställningar av böcker och cd-skivor tullas inte in när det görs inom EU och momsvärdet underskrider 10 euro. I Finland upptog statistiken över externhandeln endast uppgifter från sådana tulldeklarationer där värdet översteg 1 000 euro. För att kunna fördela varuhandeln på olika branscher har grundmaterialet samkörts med företagsregistret. Materialet över skattegränshandeln baserar sig på uppgifter från Ålands tulldistrikt och Västra tulldistriktet, samt från posten på Åland (innefattar samtliga skattegränstransaktioner). Det bör påpekas att skattegränshandelns värde är estimerat från momsutbetalningarna, med andra ord är uppgifterna inte exakta, utan närmevärden. De verkliga värdena torde dock med stor sannolikhet röra sig inom ± 3 procent av de i tabellen avgivna värdena.

Branschindelningen i varuhandelsstatistiken följer från och med år 2008 standarden för Finlands näringsgrensindelning (NI-2008) vilken är knuten till den internationella ISIC-standard och en förklaring till indelningen finns i *bilaga 1*. I tidigare publikationer gjordes branschindelningen enligt NI-2002, varför branschvisa uppgifter inte längre är jämförbara med uppgifter publicerade tidigare år. För att ge en jämförande bild har statistiken för åren 2004-2007 tagits fram på nytt, nu med den nya branschindelningen. Det bör observeras att företagen som ingår i statistiken under åren 2004-2007 kan ha bytt bransch eller hemort, eller deras verksamhet kan ha lagts ned. Den nya branschindelningen är gjord enligt företagets huvudsakliga verksamhet den 31.12.2007.

Varuhandelsstatistiken fördelas även per varuslag enligt CN-koder (se *bilaga 2*). CN-nomenklaturen är Europeiska gemenskapens kombinerade nomenklatur, vars 8-siffriga varukoder används i exportdeklarationer och statistikdeklarationer för internhandeln.

Observera att när det gäller skattegränshandeln (import från Finland) behöver inte ursprungslandet nödvändigtvis vara Finland. Varor som transporteras via Finland (så kallade transitvaror) registreras i statistiken som om de kom från Finland. Utrikeshandeln redovisas dels fördelat på varuslag och dels fördelat på bransch. Skattegränshandeln däremot redovisas enbart i form av totalsummor, då inte underlagsmaterialet är tillräckligt detaljerat för att göra en mer utförlig redovisning. Det bör även observeras att samtliga summor uppges i löpande priser (inflationen har inte beaktats), varför den reella förändringen är något lägre än den uppgivna. I tabeller med avrundade tal kan små avvikelser förekomma mellan summan av de avrundade talen och den redovisade slutsumman. Längre tidsserier än vad som finns i denna publikation kan nerladdas från ÅSUBs hemsida, under rubriken Databaser.

Följande symboler används i tabellerna:

- 0 = Mellan 0 och 0,5 enheter
- = Exakt 0 enheter (st)
- .. = Observationerna för få för att uppges.

Utrikeshandeln till och från Åland 2005 – 2009 enligt varuslag

Tabell 1 visar värdet av importen till Åland under åren 2005 till 2009 fördelad enligt varugrupp. År 2009 var importen av varor till Åland värd ca 167 miljoner euro, vilket var 42,5 procent mer än under föregående år, efter en kraftig tillbakagång år 2008. Under den redovisade perioden 2005-2009 ökade utlandsimporten med ca 12,5 procent. Den mest markanta ökningen skedde inom gruppen *textilvaror*, vilken steg till ca 18 miljoner euro år 2009 från drygt 5 miljoner euro år 2005. Gruppen *maskiner, apparater, redskap* var den största varugruppen med importerade varor till ett värde av ca 36 miljoner euro.

Tabell 2 visar exporten av varor från Åland till utlandet enligt varugrupp och värde. År 2009 exporterades varor från Åland till utlandet till ett värde av knappt 50 miljoner euro. Exporten sjönk med 14,2 procent under år 2009. De viktigaste varugrupperna enligt exporterat värde är *plast- och gummivaror*, till ett värde av nästan 16 miljoner euro. Det bör påpekas att den relativt omfattande pappersvaruimporten torde motsvaras av en lika omfattande – och värdefullare – export vidare till slutliga konsumenter, men i och med att en del av exporten sker i form av distribution till enskilda abonnenter, förblir de enskilda försändelsernas värde så lågt att de inte fångas upp i denna statistik.

I *tabell 3* visas importen till Åland fördelad enligt varugrupp och vikt för åren 2005 till 2009. År 2009 importerades ca 62 miljoner kilo varor till Åland från utlandet. Totalvikten på importen ökade betydligt från året innan. Viktmässigt är det varugruppen *mineraliska produkter* som är störst. År 2009 var den näst största gruppen *vegetabiliska produkter*.

I *tabell 4* visas exporten av varor från Åland fördelad enligt varugrupp och vikt för åren 2005 till 2009. År 2009 exporterades nästan 90 miljoner kilo varor från Åland till utlandet. Totalvikten minskade med 41,4 procent från år 2008, främst var det då exporten av *mineraliska produkter* som minskade kraftigt.

Tabell 5 och *tabell 6* visar handelsnettot, det vill säga skillnaden mellan exporten och importen inom varuhandeln. År 2009 var varuhandelsnettots värde ca -117 miljoner euro. Handelsnettots värde i varuhandeln saknar dock någon större ekonomisk-politisk betydelse. Enligt ÅSUB:s estimeringar för år 2007 uppgick den totala exporten inklusive tjänster till drygt 925 miljoner euro, medan totalimporten uppgick till ca 884 miljoner euro, med andra ord var bytesbalansen positiv (se Ålands SAM 2007)². Årliga estimeringar för Ålands tjänstehandel med omvärlden saknas dock för närvarande.

² ÅSUB webbpublikation, http://www.asub.ax/archive.con?iPage=12&art_id=1056

Tabell 1: Utrikesimport 2005 – 2009 enligt varuslag och värde, 1 000 euro

	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	148 324	144 973	207 200	117 050	166 830
Levande djur, animaliska produkter	17 147	19 752	14 415	11 121	16 646
Vegetabiliska produkter	3 502	3 345	3 288	3 846	5 229
Beredda livsmedel, drycker, sprit, tobak	7 462	7 745	6 933	4 448	7 968
Mineraliska produkter	8 381	13 077	705	1 762	1 100
Produkter av kemiska industrier etc.	2 714	2 922	4 883	6 057	9 226
Plast- och gummitvaror	11 029	12 831	11 622	12 885	9 722
Lädervaror	359	342	330	276	382
Trä och varor av trä och kork	1 802	1 684	1 904	1 214	2 454
Massa av ved, papper, varor av papper	27 862	23 735	24 633	19 450	20 104
Textilvaror	5 224	4 847	9 835	12 484	17 581
Skor, käppar, piskor, hattar	400	475	296	213	318
Varor av sten, gips, cement etc.	1 631	2 061	1 473	855	2 027
Smycken och ädelsten	304	349	339	253	328
Oädla metaller och varor av dessa	4 466	4 643	3 040	1 843	4 328
Maskiner, apparater, redskap	29 375	24 886	23 821	26 172	35 618
Fordon, fartyg, transportutrustning etc.	14 282	9 918	87 056	3 375	17 824
Optiska instrument etc.	3 430	3 966	3 958	3 018	4 462
Vapen och ammunition	18	27	22	28	37
Diverse varor	7 815	8 094	8 379	7 689	11 366
Konstverk och antikviteter	1 120	274	270	60	108

Tabell 2: Utrikesexport 2005 – 2009 enligt varuslag och värde, 1 000 euro

	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	50 724	56 807	62 897	58 095	49 873
Levande djur, animaliska produkter	2 008	2 221	2 935	3 102	2 674
Vegetabiliska produkter	136	359	348	349	719
Beredda livsmedel, drycker, sprit, tobak	3 805	4 655	11 172	3 091	854
Mineraliska produkter	474	305	265	441	57
Produkter av kemiska industrier etc.	4 583	5 746	5 799	6 075	4 104
Plast- och gummitvaror	15 625	15 821	17 661	17 246	15 549
Lädervaror	1	12	-	19	3
Trä och varor av trä och kork	8 394	7 220	8 005	7 856	7 475
Massa av ved, papper, varor av papper	1 578	1 396	1 292	1 342	995
Textilvaror	373	310	1 121	1 382	1 443
Skor, käppar, piskor, hattar	3	29	21	21	4
Varor av sten, gips, cement etc.	16	7	36	22	6
Smycken och ädelsten	3	-	4	1	55
Oädla metaller och varor av dessa	2 133	2 372	3 565	2 813	2 508
Maskiner, apparater, redskap	4 699	2 769	2 873	5 578	5 812
Fordon, fartyg, transportutrustning etc.	1 512	7 290	1 054	1 539	893
Optiska instrument etc.	1 906	2 574	3 314	3 117	2 835
Vapen och ammunition	10	17	11	11	7
Diverse varor	2 645	2 738	2 939	3 686	3 366
Konstverk och antikviteter	821	965	483	404	513

Tabell 3: Utrikesimport 2005 – 2009 enligt varuslag och vikt, ton

	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	93 126,2	72 602,7	68 997,1	40 396,9	61 965,9
Levande djur, animaliska produkter	5 605,3	6 341,5	4 559,9	4 445,7	5 918,1
Vegetabiliska produkter	6 960,2	5 971,1	6 963,1	6 619,2	6 139,9
Beredda livsmedel, drycker, sprit, tobak	3 697,5	2 808,8	2 471,8	2 166,4	3 579,1
Mineraliska produkter	39 293,5	32 757,9	22 233,1	13 634,4	21 700,5
Produkter av kemiska industrier etc.	863,8	877,7	919,9	1 156,2	2 169,2
Plast- och gummivaror	1 742,9	1 762,7	1 307,7	1 234,9	1 265,6
Lädervaror	31,4	37,1	30,3	37,0	41,1
Trä och varor av trä och kork	8 632,5	4 677,5	5 074,6	1 069,4	3 201,0
Massa av ved, papper, varor av papper	3 106,4	3 130,1	3 353,6	2 591,9	2 704,8
Textilvaror	215,9	176,4	1 833,1	2 031,8	2 742,1
Skor, käppar, piskor, hattar	19,4	19,9	12,6	8,7	13,6
Varor av sten, gips, cement etc.	4 029,9	5 138,6	2 576,3	1 350,4	4 488,8
Smycken och ädelsten	2,5	1,8	5,1	4,4	6,0
Oädla metaller och varor av dessa	1 094,8	2 388,9	654,8	313,1	1 328,1
Maskiner, apparater, redskap	1 947,7	1 642,8	1 396,9	1 292,1	2 205,3
Fordon, fartyg, transportutrustning etc.	13 909,9	2 713,0	13 853,0	719,5	2 280,4
Optiska instrument etc.	69,2	88,9	56,7	52,4	78,3
Vapen och ammunition	0,6	3,0	2,7	3,2	3,9
Diverse varor	1 897,9	2 062,8	1 690,0	1 659,6	2 096,9
Konstverk och antikviteter	5,0	2,1	1,8	6,7	3,2

Tabell 4: Utrikesexport 2005 – 2009 enligt varuslag och vikt, ton

	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	141 620,0	100 684,6	130 038,8	153 151,5	89 694,3
Levande djur, animaliska produkter	648,9	556,1	712,7	733,0	690,1
Vegetabiliska produkter	371,5	883,3	804,4	355,8	499,3
Beredda livsmedel, drycker, sprit, tobak	1 202,6	1 104,6	1 072,8	972,4	696,0
Mineraliska produkter	24 247,0	0,8	32 938,1	57 882,0	6 379,2
Produkter av kemiska industrier etc.	171,7	193,4	634,6	212,2	139,8
Plast- och gummivaror	459,9	341,0	358,1	375,1	299,8
Lädervaror	0,5	2,2	-	4,1	2,4
Trä och varor av trä och kork	107 348,1	87 775,4	88 221,0	86 685,9	76 785,0
Massa av ved, papper, varor av papper	549,9	552,1	363,1	462,9	397,9
Textilvaror	43,1	21,5	1 467,2	2 075,7	2 072,4
Skor, käppar, piskor, hattar	0,1	1,0	0,5	0,4	0,1
Varor av sten, gips, cement etc.	10,7	1,4	31,8	17,5	0,4
Smycken och ädelsten	0,1	-	0,0	0,0	0,0
Oädla metaller och varor av dessa	3 116,5	2 859,0	2 233,5	2 255,4	956,4
Maskiner, apparater, redskap	638,2	218,1	388,2	389,9	136,0
Fordon, fartyg, transportutrustning etc.	2 266,8	5 633,6	332,4	240,5	138,7
Optiska instrument etc.	5,0	7,6	31,5	15,2	6,8
Vapen och ammunition	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Diverse varor	525,4	519,9	442,9	470,6	480,9
Konstverk och antikviteter	14,0	13,6	6,0	3,0	13,0

Tabell 5: Handelsnetto, utrikeshandel 2005 – 2009 enligt varuslag och värde, 1 000 euro

	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	-97 600	-88 166	-144 303	-58 954	-116 957
Levande djur, animaliska produkter	-15 139	-17 531	-11 480	-8 019	-13 972
Vegetabiliska produkter	-3 365	-2 986	-2 940	-3 497	-4 510
Beredda livsmedel, drycker, sprit, tobak	-3 657	-3 090	4 239	-1 357	-7 114
Mineraliska produkter	-7 907	-12 772	-441	-1 321	-1 043
Produkter av kemiska industrier etc.	1 869	2 823	917	18	-5 122
Plast- och gummivaror	4 595	2 990	6 039	4 360	5 826
Lädervaror	-359	-330	-330	-257	-379
Trä och varor av trä och kork	6 592	5 536	6 101	6 642	5 021
Massa av ved, papper, varor av papper	-26 284	-22 339	-23 341	-18 108	-19 108
Textilvaror	-4 851	-4 537	-8 714	-11 102	-16 138
Skor, käppar, piskor, hattar	-397	-446	-275	-192	-314
Varor av sten, gips, cement etc.	-1 615	-2 054	-1 437	-834	-2 021
Smycken och ädelsten	-302	-349	-335	-252	-273
Oädla metaller och varor av dessa	-2 333	-2 271	525	969	-1 820
Maskiner, apparater, redskap	-24 676	-22 116	-20 949	-20 594	-29 806
Fordon, fartyg, transportutrustning etc.	-12 770	-2 628	-86 002	-1 836	-16 932
Optiska instrument etc.	-1 524	-1 392	-644	99	-1 626
Vapen och ammunition	-8	-10	-11	-17	-30
Diverse varor	-5 170	-5 356	-5 440	-4 003	-8 000
Konstverk och antikviteter	-299	691	214	344	405

Tabell 6: Handelsnetto, utrikeshandel 2005 – 2009 enligt varuslag och vikt, ton

	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	48 493,9	28 081,9	61 041,7	112 754,6	27 728,4
Levande djur, animaliska produkter	-4 956,4	-5 785,4	-3 847,2	-3 712,7	-5 228,0
Vegetabiliska produkter	-6 588,7	-5 087,8	-6 158,6	-6 263,4	-5 640,6
Beredda livsmedel, drycker, sprit, tobak	-2 494,9	-1 704,2	-1 399,0	-1 194,0	-2 883,2
Mineraliska produkter	-15 046,5	-32 757,1	10 705,0	44 247,6	-15 321,2
Produkter av kemiska industrier etc.	-692,0	-684,3	-285,3	-944,0	-2 029,4
Plast- och gummivaror	-1 282,9	-1 421,7	-949,6	-859,8	-965,7
Lädervaror	-30,9	-34,9	-30,3	-32,9	-38,7
Trä och varor av trä och kork	98 715,6	83 097,9	83 146,3	85 616,5	73 584,0
Massa av ved, papper, varor av papper	-2 556,5	-2 578,0	-2 990,5	-2 129,0	-2 306,9
Textilvaror	-172,8	-154,9	-365,9	43,9	-669,7
Skor, käppar, piskor, hattar	-19,3	-18,9	-12,2	-8,4	-13,5
Varor av sten, gips, cement etc.	-4 019,2	-5 137,1	-2 544,6	-1 332,9	-4 488,4
Smycken och ädelsten	-2,4	-1,8	-5,1	-4,4	-6,0
Oädla metaller och varor av dessa	2 021,7	470,1	1 578,6	1 942,3	-371,7
Maskiner, apparater, redskap	-1 309,6	-1 424,7	-1 008,7	-902,2	-2 069,3
Fordon, fartyg, transportutrustning etc.	-11 643,1	2 920,6	-13 520,6	-479,1	-2 141,7
Optiska instrument etc.	-64,2	-81,4	-25,2	-37,1	-71,5
Vapen och ammunition	-0,5	-2,9	-2,7	-3,2	-3,9
Diverse varor	-1 372,5	-1 543,0	-1 247,1	-1 189,0	-1 615,9
Konstverk och antikviteter	9,0	11,5	4,2	-3,8	9,8

Utrikeshandeln till och från Åland 2005 – 2009 enligt bransch

Tabell 7 visar importen av varor till Åland mellan åren 2005 och 2009 enligt värde och bransch. För en del transaktioner har de åländska företagens handelspartners skött administrationen gentemot tullen. Även privatpersoner och ickeidentifierade verksamheter ingår i denna kategori. Dessa transaktioner kan tyvärr inte placeras under den rätta bransch-koden. Dessutom kan det hända att en del transaktioner blivit registrerade under privatpersoner om företagen inte angett sitt FO-nummer i tulldeklarationen.

De branscher som stod för de högsta värdena av importerade varor var *handel; reparation av motorfordon och motorcyklar* samt *tillverkning, utvinning av mineral*. Tillsammans stod dessa två branscher för nästan 50 procent av varuimporten till Åland från utlandet år 2009.

Tabell 8 visar exporten av varor från Åland till utlandet enligt värde och bransch. Den överlägset viktigaste branschen för åländsk varuexport är *tillverkning, utvinning av mineral*. År 2009 stod tillverkningsindustrin för ca 73 procent av det sammanlagda exportvärdet för Åland. Om man ser till den totala exporten av varor och tjänster från Åland så skulle även *transportsektorn* vara av betydande storlek när det gäller värdet på exporten. I transportsektorn ingår både sjö- och landtransport. Enligt estimeringar gällande år 2007, stod transporttjänsterna för ca 42 procent av den totala exporten (Ålands SAM 2007)³.

Tabell 9 och 12 visar varuhandelsnettot (skillnaden mellan export och import) fördelad enligt bransch. Den enda bransch som visar ett överskott i varuhandelsbalansen år 2009 är *tillverkning, utvinning av mineral*, där överskottet var drygt 16 miljoner euro. Den bransch som visar det största underskottet är *handel; reparation av motorfordon och motorcyklar*, där underskottet år 2009 var nästan 61 miljoner euro. Volymmässigt visar endast branschen *tillverkning, utvinning av mineral* överskott under 2009.

I tabell 10 visas importen av varor till Åland från utlandet enligt vikt och bransch. Sammanlagt importerades ca 62 000 ton varor till Åland år 2009. Branschen *handel; reparation av motorfordon och motorcyklar* importerade den största mängden (vikt) varor under år 2009, ca 32 procent av den sammanlagda vikten av varor som importerats.

Samtidigt står branschen *tillverkning, utvinning av mineral* vikt-mässigt för drygt 88 procent av den åländska varuexporten till utlandet (se tabell 11). Sammanlagt exporterades ca 90 000 ton varor till utlandet år 2009.

³ ÅSUB webbpublicering, http://www.asub.ax/archive.con?iPage=12&art_id=1056

Tabell 7: Utrikesimport 2005 – 2009 enligt bransch och värde, 1 000 euro

	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	148 324	144 973	207 200	117 050	166 830
A Jordbruk, skogsbruk och fiske	2 119	2 306	1 795	2 293	2 262
B-C Tillverkning, utvinning av mineral	22 312	26 847	24 381	23 328	20 155
D-E El-, gas-, värme- och vatten, avlopp. och avfall.	15 510	..	1 708	..	2 916
F Byggverksamhet	8 503	7 903	6 064	4 658	8 321
G Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	45 827	47 728	39 507	39 325	62 745
H Transport och magasinering	..	5 253	88 692	1 923	2 482
I Hotell- och restaurangverksamhet	411	..	501	930	1 195
J Informations- och kommunikationsverksamhet	..	573	1 216	688	810
K Finans- och försäkringsverksamhet	92
L Fastighetsverksamhet	..	121	241	431	145
M-S Övriga tjänster	4 317	4 529
XX Övriga aktörer	36 769	35 269	33 776	27 871	32 234

Tabell 8: Utrikesexport 2005 – 2009 enligt bransch och värde, 1 000 euro

	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	50 724	56 807	62 897	58 095	49 873
A Jordbruk, skogsbruk och fiske	..	110
B-C Tillverkning, utvinning av mineral	40 220	40 711	42 937	42 879	36 463
D-E El-, gas-, värme- och vatten, avlopp. och avfall.	..	469	507
F Byggverksamhet	2 052	797	..	2 206	143
G Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	2 411	4 133	13 359	4 757	2 075
H Transport och magasinering	935
I Hotell- och restaurangverksamhet
J Informations- och kommunikationsverksamhet	379	701	..
K Finans- och försäkringsverksamhet	-
L Fastighetsverksamhet	..	-	-	..	-
M-S Övriga tjänster	644	1 360	2 255	..	3 707
XX Övriga aktörer	2 164	1 744	1 107	2 645	2 217

Tabell 9: Handelsnetto, utrikeshandel 2005 – 2009 enligt bransch och värde, 1 000 euro

	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	-97 600	-88 166	-144 303	-58 955	-116 957
A Jordbruk, skogsbruk och fiske	..	-2 196
B-C Tillverkning, utvinning av mineral	17 908	13 864	18 556	19 551	16 308
D-E El-, gas-, värme- och vatten, avlopp. och avfall.	-1 201
F Byggverksamhet	-6 451	-7 106	..	-2 452	-8 178
G Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	-43 416	-43 595	-26 148	-34 568	-60 670
H Transport och magasinering	-87 757
I Hotell- och restaurangverksamhet
J Informations- och kommunikationsverksamhet	-837	13	..
K Finans- och försäkringsverksamhet
L Fastighetsverksamhet	..	-121	-241	..	-145
M-S Övriga tjänster	-3 673	-3 169
XX Övriga aktörer	-34 605	-33 525	-32 669	-25 226	-30 017

Tabell 10: Utrikesimport 2005 – 2009 enligt bransch och vikt, ton

	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	93 126,2	72 602,7	68 997,1	40 396,9	61 965,9
A Jordbruk, skogsbruk och fiske	1 399,8	975,1	955,9	1 020,9	1 163,7
B-C Tillverkning, utvinning av mineral	34 199,2	38 164,4	27 142,3	13 329,0	11 837,6
D-E El-, gas-, värme- och vatten, avlopp. och avfall.	394,4	647,6	225,3	83,3	374,6
F Byggverksamhet	3 643,1	5 071,0	4 215,9	1 616,8	8 499,2
G Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	20 345,5	12 551,2	8 852,4	9 187,4	19 632,0
H Transport och magasinering	12 775,5	1 610,9	14 327,4	349,9	470,7
I Hotell- och restaurangverksamhet	114,1	248,1	125,0	92,3	273,9
J Informations- och kommunikationsverksamhet	251,4	63,0	82,1	48,4	177,3
K Finans- och försäkringsverksamhet	9,8	26,4	7,2	15,5	27,5
L Fastighetsverksamhet	227,5	23,5	86,9	193,8	30,2
M-S Övriga tjänster	817,3	602,4	2 075,3	2 367,9	7 337,1
XX Övriga aktörer	18 948,6	12 619,2	10 901,3	12 091,6	12 142,0

Tabell 11: Utrikesexport 2005 – 2009 enligt bransch och vikt, ton

	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	141 620,0	100 684,6	130 038,8	153 151,5	89 694,3
A Jordbruk, skogsbruk och fiske	51,8	63,4	16,4	6,9	20,0
B-C Tillverkning, utvinning av mineral	106 037,1	86 847,6	86 773,7	89 216,2	79 145,0
D-E El-, gas-, värme- och vatten, avlopp. och avfall.	85,7	18,7	95,0	50,1	65,0
F Byggverksamhet	24 705,1	137,1	33 488,4	58 225,7	6 195,1
G Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	5 086,5	5 384,2	6 051,7	1 756,6	1 445,4
H Transport och magasinering	2 018,8	5 603,3	225,1	28,2	69,2
I Hotell- och restaurangverksamhet	70,0	52,0	63,2	46,1	2,7
J Informations- och kommunikationsverksamhet	100,6	37,6	123,1	165,2	141,7
K Finans- och försäkringsverksamhet	48,1	24,1	0,0	0,1	0,1
L Fastighetsverksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
M-S Övriga tjänster	458,6	313,0	1 764,1	2 309,9	2 250,2
XX Övriga aktörer	2 957,7	2 203,6	1 438,2	1 346,4	359,8

Tabell 12: Handelsnetto, utrikeshandel 2005 – 2009 enligt bransch och vikt, ton

	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	48 493,8	28 081,9	61 041,7	112 754,6	27 728,4
A Jordbruk, skogsbruk och fiske	-1 348,0	-911,7	-939,5	-1 014,0	-1 143,7
B-C Tillverkning, utvinning av mineral	71 837,9	48 683,2	59 631,4	75 887,2	67 307,4
D-E El-, gas-, värme- och vatten, avlopp. och avfall.	-308,7	-628,9	-130,3	-33,2	-309,6
F Byggverksamhet	21 062,0	-4 933,9	29 272,5	56 608,9	-2 304,1
G Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	-15 259,0	-7 167,0	-2 800,7	-7 430,8	-18 186,6
H Transport och magasinering	-10 756,7	3 992,4	-14 102,3	-321,7	-401,5
I Hotell- och restaurangverksamhet	-44,1	-196,1	-61,8	-46,2	-271,2
J Informations- och kommunikationsverksamhet	-150,8	-25,4	41,0	116,8	-35,6
K Finans- och försäkringsverksamhet	38,3	-2,3	-7,2	-15,4	-27,4
L Fastighetsverksamhet	-227,5	-23,5	-86,9	-193,8	-30,2
M-S Övriga tjänster	-358,7	-289,4	-311,2	-58,0	-5 086,9
XX Övriga aktörer	-15 990,9	-10 415,6	-9 463,1	-10 745,2	-11 782,2

Skattegränshandel mellan Åland och Finland 2005 – 2009

Handeln med det finska fastlandet (skattegränshandeln) har lite större betydelse än handeln med utlandet, både importen och exporten från/till fastlandet är större än importen/exporten från/till utlandet. Underlagsmaterialet för skattegränshandeln är tyvärr begränsat och möjliggör inte en fördelning på varuslag eller bransch. För år 2009 är materialet fortfarande väldigt begränsat, vilket innebär att det råder osäkerhet om skattegränshandelns fördelning mellan import och export.

Tabell 13 visar att importen från Finland ligger på ungefär samma nivå som år 2005, efter en uppgång åren 2007-2008. År 2005 var värdet på de importerade varorna var ca 227 miljoner euro medan värdet år 2009 var drygt 229 miljoner. Detta motsvarar en ökning på 0,8 procent.

Exporten till Finland har visat en stigande trend mellan åren 2005-2008, för att minska igen år 2009. Värdet på de exporterade varorna var år 2009 ca 78 miljoner euro medan värdet år 2005 var snarlikt, ca 77 miljoner euro, en ökning med endast ca 0,3 procent.

Underskottet i varuhandeln över skattegränsen ligger även det år 2009 på ungefär samma nivå som år 2005. År 2005 var handelsnettot nästan – 150 miljoner euro, medan det år 2009 var drygt -151 miljoner euro, en ökning med 1,1 procent.

Tabell 13: Skattegränshandel, import och export 2005 – 2009 enligt värde, 1 000 euro

	2005	2006	2007	2008	2009
Import	227 218	229 797	243 704	249 900	229 052
Export	77 334	77 781	82 967	84 460	77 593
Handelsnetto	-149 884	-152 016	-160 738	-165 440	-151 459

Samtliga uppgifter över skattegränshandeln år 2009 tyder på att den åländska ekonomin påverkades av den ekonomiska krisen. Importen från fastlandet minskade från nästan 250 miljoner euro till ca 229 miljoner euro, en minskning med ca 8,3 procent. Exporten till fastlandet minskade från drygt 84 miljoner euro till knappt 78 miljoner euro, en minskning med ca 8,1 procent. Samtidigt minskade då även det negativa handelsnettot med ca 8,5 procent, från drygt -165 miljoner euro till ca -151 miljoner euro.

Varuhandeln sammanlagt till och från Åland 2005 – 2009

Tabell 14 visar en sammanslagning av varuhandeln med utlandet och varuhandeln med det finska fastlandet. I och med att underlagsmaterialet för skattegränshandeln enbart finns i form av totalsiffror, kommer följande tabell att innehålla enbart totalsiffror även för utrikeshandeln.

År 2009 importerades varor till ett värde av ca 167 miljoner euro från utlandet och ca 229 miljoner euro från Finland. Den finländska marknaden stod således för 58 procent av importen av varor till Åland. Finlands andel som ursprungsland har minskat med 2,6 procentenheter under 2005-2009 medan importen från utlandet således har ökat med motsvarande mängd. Vårt material visar inte varifrån utlandsimporten kommer, men de tidigare studierna som ÅSUB genomfört visar att Sverige är den viktigaste källan för importvaror i utlandet (se exempelvis ÅSUB Rapport 2009:14)⁴.

Exporten av varor från Åland går även den främst till den finländska marknaden. År 2009 exporterades varor från Åland till Finland till ett värde av nästan 78 miljoner euro, medan det till utlandet exporterades varor till ett värde av ca 50 miljoner euro. Förhållandet här är att ca 61 procent av varuförsäljningen sker till Finland, vilket är lite högre än de senaste fyra åren.

Det sammanlagda varuhandelsnettot var år 2009 ca -268 miljoner euro, betydligt högre underskott än under året innan. Omkring 56 procent av underskottet härrör från varuhandeln med Finland, betydligt mindre än året innan (74 procent), med andra ord har utlandets andel av underskottet ökat på Finlands bekostnad.

Det omfattande varuhandelsunderskottet innebär att Åland hade andra inkomster än varuexportintäkter eller ackumulerad förmögenhet att spendera på varuimport. Den främsta inkomstkällan torde vara Ålands tjänsteexport, medan en annan förklaring kan vara till exempel betydande kapitalinkomster från omvärlden.

Tabell 14: Import och Export 2005 – 2009 enligt värde, euro

	2005	2006	2007	2008	2009
Import	375 542	374 769	450 905	366 950	395 882
Import, utrikes	148 324	144 973	207 200	117 050	166 830
Import, skattegräns	227 218	229 797	243 704	249 900	229 052
Export	128 059	134 588	145 864	142 556	127 466
Export, utrikes	50 724	56 807	62 897	58 095	49 873
Export, skattegräns	77 334	77 781	82 967	84 460	77 593
Handelsnetto	-247 484	-240 182	-305 041	-224 394	-268 416
Handelsnetto, utrikes	-97 600	-88 166	-144 303	-58 954	-116 957
Handelsnetto, skattegräns	-149 884	-152 016	-160 738	-165 440	-151 459

⁴ Handelsintegration och välfärdsutveckling på Åland under EU-medlemskapet (ÅSUB Rapport 2009:14)

Bilaga 1: Branschindelningen (ISIC-standard), NI-2008

Huvudgrupp	Förklaring	Ni-kod
A	Jordbruk, skogsbruk och fiske	01110-03220
B	Utvinning av mineral	05100-09900
C	Tillverkning	10110-33200
D	Försörjning av el, gas, värme och kyla	35111-35302
E	Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	36000-39000
F	Byggverksamhet	41100-43999
G	Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	45111-47990
H	Transport och magasinering	49100-53200
I	Hotell- och restaurangverksamhet	55101-56302
J	Informations- och kommunikationsverksamhet	58110-63990
K	Finans- och försäkringsverksamhet	64110-66300
L	Fastighetsverksamhet	68100-68320
M	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	69101-75000
N	Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	77110-82990
O	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	84110-84309
P	Utbildning	85100-85600
Q	Vård och omsorg; sociala tjänster	86101-88999
R	Kultur, nöje och fritid	90010-93299
S	Annan serviceverksamhet	94110-96090
T	Förvärvsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk	97000-98200
U	Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.	99000-99000
X	Näringsgrenen okänd	00000-00000
	Övriga aktörer (privatpersoner, utom- åländska företag, okända verksamheter)	

Bilaga 2: Varuslag (CN-koder)

CN2-kod	Förklaring
1-5	Levande djur; animaliska produkter
6-15	Vegetabiliska produkter
16-24	Beredda livsmedel, drycker, sprit, tobak
25-27	Mineraliska produkter
28-38	Produkter av kemiska industrier etc.
39-40	Plast- och gummivaror
41-43	Lädervaror
44-46	Trä och varor av trä och kork
47-49	Massa av ved, papper, varor av papper
50-63	Textilvaror
64-67	Skor, käppar, piskor, hattar
68-70	Varor av sten, gips, cement etc.
71	Smycken och ädelsten
72-81	Oädla metaller och varor av dessa
82-85	Maskiner, apparater, redskap
86-89	Fordon, fartyg, transportutrustning etc.
90-92	Optiska instrument etc.
93	Vapen och ammunition
94-96	Diverse varor
97	Konstverk och antikviteter

ÅS
UP

Ålandsvägen 26
PB 1187
AX - 22 111 MARIEHAMN